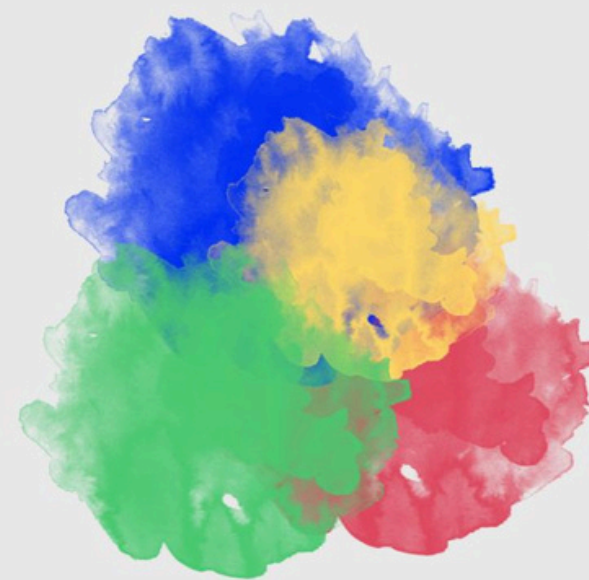

Lapin lukion yhdenvertaisuus- kyselyn tulostuloksatsaus ohjauksen näkökulmasta

Liisa Päkki, suunnittelija
Hyvät väestösuhteet -hanke
Uudenmaan ELY-keskus,
Maahanmuutto ja kotoutuminen
-ryhmä

Laatua laajuudesta
-lukiokoulutuksen kehittämishanke

Mitä haasteita yhdenvertaiseen opinto-ohjaukseen liittyy?

- Kirjoita parilla sanalla Padlettiin (anonyymi).
- Plus-merkkiä painamalla kysymyksen alta.
- Voit palata täyttämään vastauksia myös tilaisuuden jälkeen ja käydä katsomassa muiden vastauksia.

<https://padlet.com/liisapakkiely/hvslapinlukiot>

HYVÄT VÄESTÖSUHTEET

Järjestöt

Perhe ja lähipiiri

Viranomaiset

Päätäjät

Yritykset

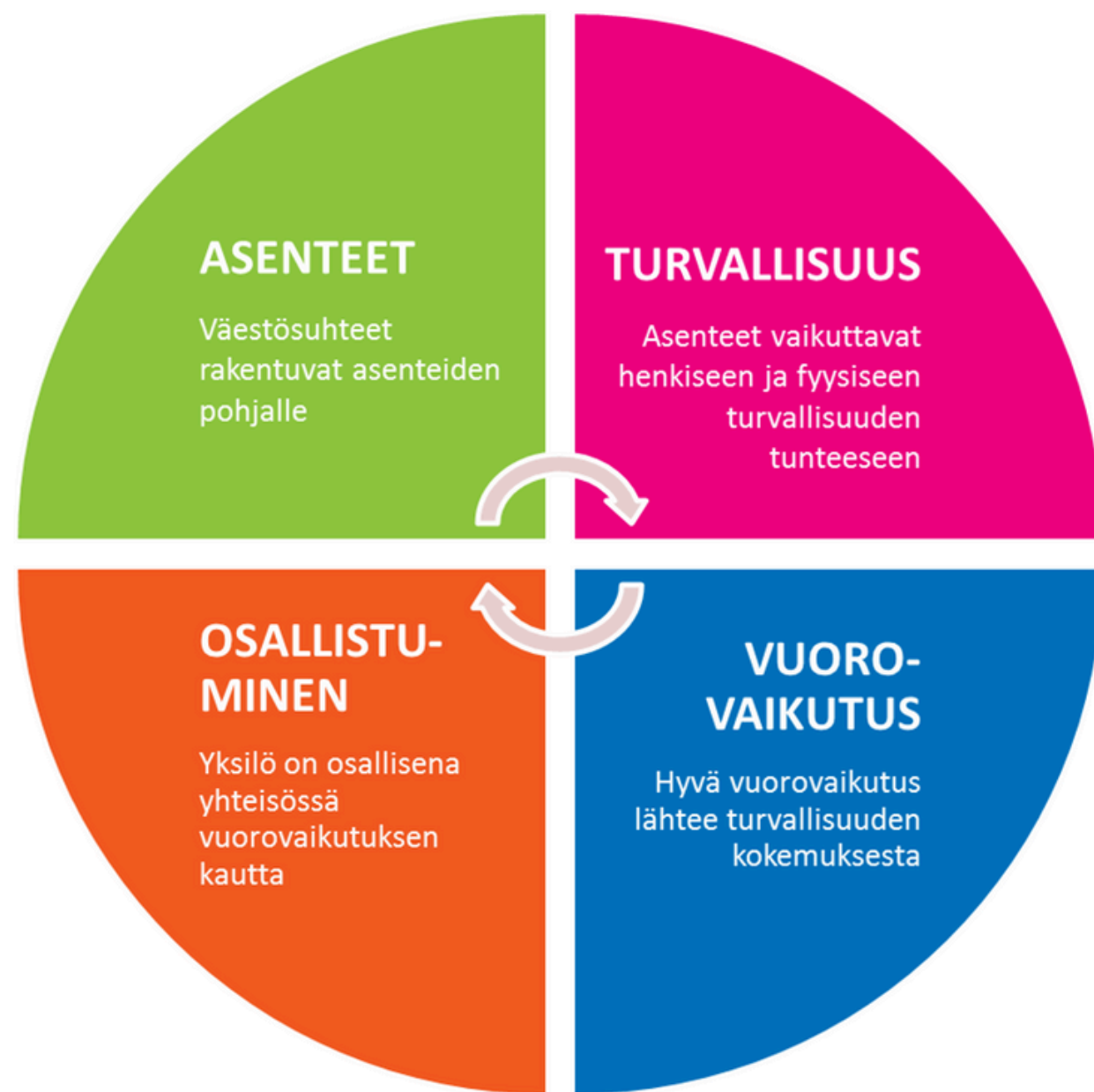

Työpaikat

Media

Väestösuhteiden osa-alueet

Hyvillä väestösuhteilla tarkoitetaan sitä, että eri väestöryhmiin kuuluvien ihmisten välillä on positiivista vuorovaikutusta ja ryhmät suhtautuvat toisiinsa kunnioittavasti ja luottaen.

Väestöryhmiä ovat esimerkiksi kielelliset, etniset, uskonnolliset ja vamma ryhmät.

Jokainen ihminen kuuluu useampaan väestöryhmään myös mm. ikänsä, sukupuolensa, sosioekonomisen asemansa ja elämäntilanteensa mukaan.

Väestösuhteiden huomioiminen tekee näkyviksi yksilöihin ja ryhmiin kohdistuvia rakenteellisia ja sosiaalisia kysymyksiä, jotka vaikuttavat yhdenvertaisuuden toteutumiseen.

Kysely yhdenvertaisuudesta ja väestösuhteista

Kysely lähti alkuvuodesta 2024 20 Lapin lukioon

- kielet: suomi / englanti / pohjoissaame
- yhteensä lähes 600 vastausta
- pääsääntöisesti kaikki saaneet vastata oppituntien aikana

Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa ja vahvistaa yhdenvertaisuuden toteutumista kouluissa ja parantaa opiskelijoiden välisiä suhteita niin kouluissa kuin koulujen ulkopuolella.

11 %

ilmoitti kokeneensa syrjintää muiden
opiskelijoiden taholta

31 % heistä kertoi asiasta jollekin aikuiselle

7 %

ilmoitti kokeneensa syrjintää koulun
henkilökunnan taholta

32% heistä kertoi asiasta jollekin aikuiselle

22 %

ilmoitti havainneensa toista opiskelijaa
syrjittävän toisen opiskelijan taholta

18 % heistä kertoi asiasta jollekin aikuiselle

49 %

tarjoaa itse tukea, jos havaitsee syrjintää

39 % vastaajista haluaisi tarjota tukea,
mutta ei osaa tai uskalla

Koulun
aikuiset

Opettajan taholta
opiskelijoiden
lähentelyä

Tunnen olevani yksin opon
suhteen, sillä en voi enää luottaa
häneen.

Opon ikävät kommentit ja
painostava ohjeistus omien
toiveiden vastaiseen
päättöksentekoon

Opettajan taholta rasistisia
vitsejä luokan edessä

“Tytöttely ja pojittelu”
sukupuolivähemmistöön
kuuluvana tuntuu
ahdistavalta

Keskittymisvaikeuksien takia
kuulokkeisiin käyttöön suhtautuminen
aiheuttanut piikittelyä

Avoimissa vastauksissa mainittuja turvattomuuden/ yksin jäämisen kokemuksia

Epäjärjestys, käytävillä,
meteli

Sukupuolitetut
pukuhuoneet

Vessan epäsiisteys
ja huono yksityisyys
(huonot lukot)

Fyysiset
tilat

Ruokala on aina todella täynnä ja
ahdas; toisten annosten tuijottelu

Ruokalassa ei ole paikkoja tai ketään
kenen kanssa istua

Yksinäisyys, yksin jääminen
Tuijottelu ja nauraminen

Kiusaaminen

Toisten uskonnon
pilkkaaminen

Väkivaltaiset puheet
vähemmistöjä/naisia
kohtaan

Syrjintä ja
kiusaaminen

Arvoihin liittyvää
syrjinnän pelkoa

Opinto-ohjauksella ja koulun aikuisilla suuri merkitys

Etnisten suhteiden neuvottelukunta. (2023). "Kukaan ei synny vihaamaan" : Nuorten dialogit rasismista ja syrjinnästä.

Souto, A-M. (2020). Väistelevää ohjausta - opinto-ohjauksen yksin jättävät käytänteet maahanmuuttotaustaisten nuorten parissa.

- Opinto-ohjaajien puheessa korostuvat nuoren suomen kielen taito, koulumenestys sekä näihin tekijöihin suhteessa olevat realistiset valinnat.
- Nuoret nostavat myös esim, monikielisyyden sekä ennakkoluuloisen, jopa rasistisen ilmapiirin, joka rajaa heidän mahdollisuuksiaan tulevaisuudessa.
- Ohipuhuminen vaikuttaa kohtaamattomuuden kokemukseen.

7.1 Nuorten ehdotukset rasismien kitkemiseksi arjessa

Rasismien puuttuminen ja nuorten tukeminen arjessa

1. Koulujen ja oppilaitosten aikuiset ottavat päävastuun puuttua siellä tapahtuvaan rasismiin, kiusaamiseen ja rasistiseen vitsailuun. Koulun aikuisille annetaan mahdollisuus oppia lisää rasismista ja siihen puuttumisesta.
2. Ketään nuorta ei jätetä yksin. Aikuiset ryhmäyttävät aktiivisesti eri taustoista tulevia nuoria koulussa, harrastuksissa ja työpaikoilla. Kunnissa järjestetään nuorille kaveritoimintaa.
3. Nuorille annetaan ammatillista ja vertaistukea rasismien kokemusten käsittelyyn. Toiminnasta tiedotetaan nuorille ja sitä resurssoidaan.
4. Työpaikat tunnistavat ja puuttuvat syrjiviin käytäntöihin harjoittelijoiden ja työntekijöiden rekrytoinnissa ja työyhteisön arjessa.
5. Nuorten kanssa työskentelevät aikuiset kuuntelevat nuorten toiveita ja antavat heille konkreettisia neuvoja tavoitteiden ja unelmien saavuttamiseen.

Kaikilla nuorilla tulisi olla oikeus pohtia omia vahvuuksiaan ja tavoitella unelmiaan

Yhdenvertaisuusvaltuutettu. (2020). Selvitys afrikkalaistaustaisten kokemasta syrjinnästä.

- Afrikkalaistaustaisia naisopiskelijoita ohjataan hoiva-alalle rodullistetuin perustein; omiin ennakkoluuloihin perustuen joidenkin kuvitellaan soveltuvan hoiva-alalle oletetun "kulttuurinsa" ja siihen liittyvien piirteiden takia.
- Opinto-ohjaukseen sekä S2-aineeseen liitettävien rodullistavien ajattelutapojen tiedostaminen ja purkaminen on tärkeää yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta, sillä nämä syrjivät rakenteelliset käytännöt voivat olla merkittävä askel jatkokoulutuksen, elämänpolkujen ja yhteiskunnallisen aseman eriytymisessä.

Laaksonen, L. M. (2024). Korkeakoulutukseen hakeutuminen ja eriarvoisuus: Etnografinen tutkimus lukiolaisten korkeakoulutukseen hakeutumisen strategioista.

- Mikäli koulutusjärjestelmä ei kykene tasaamaan lukiokoulutuksen kentällä tapahtuvaa eriytymistä ja lukiolaisten perhetaustojen välisiä eroja korkeakoulutukseen hakeutumisessa, on riskinä, että koulutusjärjestelmä päättyy vain uudelleentuottamaan koulutuksellisia hierarkioita ja yhteiskunnallista epätasa-arvoa.

Molander, L., & Souto, A.-M. (2022). Vain valkoisille, nuorille, hyvinvoiville naisille? Korkeakouluopiskelijan ideaalityyppi korkeakoulujen hakuoppaiden kuvissa.

Mitä tarvitaan, jotta yhdenvertaisuus toteutuisi nykyistä paremmin opinto-ohjauksessa?
Mitä voit itse tehdä?

- Kirjoita Padlettiin (anonyymi).
- Plus-merkkiä painamalla kysymyksen alta.
- Voit palata täyttämään vastauksia myös tilaisuuden jälkeen ja käydä katsomassa muiden vastauksia.

Kiitos!

Hyvät väestösuhteet -hanke
HVS -hanke LinkedInissä

Yhteystiedot:
Nexhat Beqiri
Erikoissuunnittelija
nexhat.beqiri@ely-keskus.fi
0295 021 028

Liisa Päkki
Suunnittelija (Viestintä)
liisa.pakki@ely-keskus.fi
029 502 1350

Liity vielä hankkeen postituslistalle

Laatua laajuudesta
-lukiokoulutuksen kehittämishanke

